

Maltese Literature Group Inc. Grupp Letteratura Maltija Ink.

Incorporation No. A8686H

Kull korrispondenza għandha tintbagħat lis-Segretarju f'dan l-indirizz:
MLG, 477 Royal Parade, Parkville, Victoria 3052

FOLJU T'AĦBARIJJIET Numru 178 :: MARZU 2011

Editor:
Paul Vella

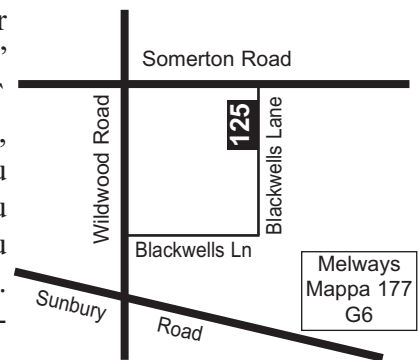
IL-LAQGĦA TAL-MEMBRI LI TMISS

Il-laqgħa li tinzamm kull l-aħħar Ġimgħa tax-xahar, fix-xahar ta' Marzu mhux se tinzamm minħabba li din se ssir il-Ħadd, 27 ta' Marzu, għand Frank u Draga Bonett.

F'MARZU NILTAQGHU GĦAND FRANK U DRAGA BONETT

Bħalma qrajtu aktar 'il fuq u kif smajtu fl-aħħar laqgħa li kellna fi Frar fiċ-Ċentru Malti, flok is-soltu laqgħa ta' kull xahar, għax-xahar ta' Marzu se niltaqgħu għand Frank u Draga Bonett, fuq il-propjeta' tagħhom, **125 Blackwells Lane, Bulla**. Bħalma jagħmlu kull sena, Frank u Draga jkunu tant ġentili li jilqgħuna għandhom biex inqattgħu nofstanhar flimkien. Nispera li l-membri kollha jiġu biex ikollna numru sabiħ. Niltaqgħu għal xi l-11.30 am. Ikollna BBQ fejn il-Grupp jiehu ħsieb ta' kollox: laħam, salads, inbid, xorb minerali, te u kafe', eċċ. Ejjew u ħudu pjaċir. Naturalment, ġibu xi qari magħkom. Hu importanti li dawk li fi ħsiebhom jiġu, iċemplu lil **Salvina Vella** fuq **9460-4404**.

Dawk li jużaw l-*internet* ikunu jistgħu jibagħtu *email* lil Salvina Vella fuq **polvel@connexus.net.au** biex ikunu jistgħu jsiru l-preparamenti għall-ikel. Għal dawk li forsi din se tkun l-ewwel darba li jiġu għand Frank u Draga, qiegħed niproduci mappa biex forsi tkun ta' għajjnuna għalikom biex issibu l-post aktar malajr. Nixtieq nieħu din l-opportunita' biex għal darb' oħra niringrazzja lil Frank u lil Draga li ta' kull sena jilqgħuna għandhom. Napprezzaw ħafna.

IL-LAQGĦA TA' FRAR

Hadna gost naraw numru sabiħ ta' membri jattendu l-laqgħa ta' Frar. Madwar 18-il membru attendew. Kien hemm ħafna qari mill-membri, kemm xogħol originali tagħhom kif ukoll xogħol ta' awturi oħra Maltin, fosthom xogħol ta' Patrick Sammut u tal-Poeta Nazzjonali tagħna, Dun Karm.

XOGĦOL GĦAL-LEJLA MUŻIKO-LETTERARJA

Naf li għadu ftit kmieni, imma jekk hemm xi membri li għandhom xi xogħol għal-Lejla Mużiko-Letterarja ta' din is-sena tkun haġa tajba jekk jibagħtuh lil **Ray Anastasi, 19 Daimler Ave, Keilor Downs, Victoria 3038** biex ikun jista' jibda jaħdem fuqu u mhux kollox jaqa' għall-aħħar ħin.

PROGRAMM TA' TIFKIRA TAL-ISQOF JOSEPH GRECH

Fil-laqgħa ta' Jannar tkellimna fuq programm bħal dak tal-Lejla Mużiko-Letterarja, bħala tifkira tal-Isqof Joseph Angelo Grech, li miet dan l-aħħar. Il-membri jistgħu jippreparaw xi kitba jew poezija fuqu. Paul għandu Omelija tal-Festa tal-Bambina li kien irrekordja ftit snin ilu u forsi nisimgħu parti minnha. Tkun haġa sabiħa li nuru r-ripett tagħna lejn dan l-Isqof, li dejjem ħabb lil Malta, l-Ilsien Malti u dejjem kien ikun ferħan meta jkun imdawwar bil-Maltin. Aktar tagħrif nagħtuh aktar 'il quddiem.

MIZATA TA' SHUBIJA

Il-mizata ta' shubija issa qed tiffallas fl-1 ta' Jannar ta' kull sena minn kulhadd. Dan ifisser li l-mizata issa tiffallas minn Jannar sa Diċembru. Kien hemm ħafna li ħallsu l-mizata waqt li kienu fl-aħħar laqgħa. Il-mizata għadha \$10. Ħafna mill-membri ġa ħallsu fl-ewwel żewġ laqgħat tagħna.

Patri Serafin Borġ – Storiku Agostinjan

23-08-1932 -- 08-02-2011

Fis-Sensiela tiegħi Kittieba Ghawdxin li kont ippubblikajt żmien ilu, deherli li kelli ninkludi lil dan il-Patri Agostinjan li halla dan il-Wied tad-Dmugh nhar it-Tlieta 8 ta' Frar 2011 fl-eta' ta' 79 sena.

Is-sensiela dwar Kittieba Ghawdxin, kienet wahda mżewġa ġmielha. Din kienet tiġbor fiha poeti, rumanziera, folkloristi, prożaturi, esejsti u storiċi. Fost dawn tal-ahhar konna nsibu lill-Patri Serafin Borg OSA li dwaru se nġhidu xi haġa llum.

Patri Serafin twieled fix-Xewkija fit-23 ta' Awwissu tas-sena 1932. Sa minn tfulitu huwa wera ġibda kbira għat-tagħlim. Wara li għadda l-edukazzjoni primarja kollha huwa daħal ikompli l-istudji tiegħu fis-Seminarju t'Għawdex, fejn f'it wara, sewwa sew fit-28 ta' Novembru 1947, huwa haddan l-Ordni tal-Isqof ta' Ippona u għaref tal-Knisja Santu Wistin. Wara li kompli jistudja fil-Kulleġġ ta' Santu Wistin fir-Rabat, Malta, huwa ordna Sacerdot fis-17 ta' Marzu 1956. F'din l-istess sena Patri Serafin Borġ mar għall-Missjoni fl-Afrika ta' Fuq u fl-1958 huwa ġie msejjah lura lejn art twelidu. Kien għamel ukoll xi żmien Catania.

Patri Serafin kien magħruf sewwa għall-imhabba u l-interess tiegħu lejn l-Istorja ta' dawn il-Gżejjer, iżda huwa kien isib l-hena tiegħu meta jkun jaqra u jkitedwar l-istorja tal-Ordni Agostinjan, u speċjalment dwar il-Provinċja Agostinjana Maltija, li kif isostnu l-istoriċi, għandha tassess storja kbira. Infatti dan ir-raheb Xewki huwa l-kittieb ta' għadd kbir ta' artikli sbieħ u ta' siwi storiku dwar Reliġju Agostinjani Maltin u Ghawdxin magħrufa. Dawn kienu deħru fil-perjodik Agostinjan "Santa Rita". Huwa kiteb ukoll bosta artikli storiċi oħra li deħru fuq il-ġurnali lokali, l-Orizzont, Lehen is-Sewwa, il-Berqa, u Il-Hajja f'Għawdex. Huwa baqa' jkited u jippubblika sakemm baqgħet tip-permettilu saħħtu. Mhux darba u tnejn niftakar kien isejjahli fil-kamra tal-kunvent jew fid-dar helwa tiegħu fl-inhawwi ta' Cawla biex naralu l-ortografija ta' xi xogħol li kien ikun qed ihejji għall-istampa.

Fl-1969 Patri Serafin Borġ qaleb għall-Malti mit-Taljan, "L-Istorja tal-Ordni Agostinjan" li kien kiteb Agostinjan iehor, l-istoriku Taljan, Patri Albino Rano. Fl-1970, Patri Borġ, wara hafna tiftix, kiteb il-"Hajja tal-Beatu Stiefnu Bellesini", Kappillan Agostinjan tas-sant-warju tal-Madonna tal-Bon Kunsill, f'Gennazzano. Sentejn

biss wara, huwa mill-ġdid irnexxielu jippubblika, wara studju li hadlu f'it taż-żmien sew, il-"Hajja ta' Patri Martinu Cullen", Agostinjan Irlandiż, li huwa msejjah l-Appostlu tas-Suldati u l-Bahrin Ingliżi f'Malta. Meta xi snin ilu kienet harġet għad-dawl l-Istorja tar-rahal tax-Xewkija, miġbura fi ktieb bl-isem ta' "Ix-Xewkija tul iż-Żmienijiet", insibu li dan il-Patri Ghawdxin kellu sehem mhux żgħir f'dan ix-xogħol. Huwa kemm-il darba għamel tiftix fil-Librerija ta' dawn il-gzejjer biex seta' johroġ dan l-istudju storiku. Bil-hidma tiegħu wkoll ġie ppubblikat studju profond fuq l-Isqof Agostinjan Monsinjur Giovanni Maria Camilleri, li għal hamsa u tletin sena mexxa d-Djoċesi Għawdxija bl-ikbar għaqal. F'dan l-istudju tal-ahhar kienu taw daqqa t'id siewja, kittieba magħrufa Maltin u Ghawdxin. Hadem hafna wkoll kemm dam f'siktu fuq il-hajja tal-Battista, il-patron ta' rahal twelidu li tant kien jgħożż, pubblikazzjoni pprezentata tajjeb ferm, imżewġa wkoll b'għadd sabih ta' poeziji dwar il-Prekursur ta' Kristu. Patri Serafin għamel żmien ukoll Direttur tar-Rivista Agostinjana "Santa Rita".

Il-pinna ta' dan il-kittieb habib kienet wahda hafifa u mexxejja ġmielha bħal dik tal-habib tal-qalb tiegħu l-Kan. Dun Nikol Vella Apap (halliena madwar 10 snin ilu) li miegħu kien jingwala-ha hafna. Jgħidu sew l-Ingliżi li *Birds of the same feather flock together*. It-tnejn li huma ma qagħdux idejhom fuq zaqqhom imma haddmu kemm felhu l-pinna biex jgħallmu u jagħmlu l-ġid. Serafin kien iħobb juza l-idjoma Maltija u jippreferiha minn dik barranija. Kemm-il darba konna nsibuh jagħmel użu minn qwieli u espressjonijiet li f'it għadhom jintużaw. Madankollu l-kitba tiegħu tiftiehem sew u bosta kienu dawk il-kittieba, Maltin u Ghawdxin, li tkellmu u hażzu dwar il-kitba ta' dan il-patri. Hekk hu x'kellu xi jgħid il-poeta Dwardu Fenech OSA, BA, dwar it-traduzzjoni mit-Taljan "L-Istorja ta' Santu Wistin", xogħol ta' Patri Serafin Borġ:

"Patri Serafin Borġ magħruf biżżejjed fost il-qarrejja, bhala bniedem interessat hafna fl-Istorja, l-iżjed f'dak li għandu x'jaqsam mal-Ordni tiegħu, ġie f'idej dan l-istudju u ra u haseb li tkun haġa ta' siwi, kemm għall-Istorja u kemm għall-vokazzjonijiet Agostinjani li jġib fil-Malti t-tagħrif kollu li tana Patri Rano; u dan għamlu bl-unuri kollha."

Kliem ta' tifhir u inkoraġġiment xerrdu fuqu wkoll il-poeta Dun Gorġ Mercieca, it-Teologu u Arcidjaknu Mons. Giovanni Bosco Gauci, id-Dumnikan Patri Pawl Galea, il-poeta Xewki Anton Haber u kittieba oħra kif ukoll tant fidili li semgħuh minn fuq il-pulptu. Kien ukoll hafna qrib il-parroċċa Bażilika ta' San Gorġ tant li kien ukoll fost il-Kanonċi tal-Kapitlu ta' din il-Kolleġġjata.

Nemmen li llum m'għadekx issib fl-idejn ix-xogħol interessanti li kien tana dwar in-nieċ li ssib fit-toroq tagħna, b'mod speċjali dawk li nsibu mferrxa mat-trejtat u l-mogħdijiet ta' rahlu x-Xewkija, imma kif jgħidu *Scripta manent verba volant* u kull min hu midhla tal-librerija għadu jista' bil-kumdità kollha jixtarr u jsuff xi f'it mill-benna ta' kitbietu.

Kav. Joe M Attard, Victoria

L-Hena fil-Familja

Il-missier fuq sellum jisbogh
L-iben idoqq il-kitarra
U l-omm, fejn hi l-omm?
L-omm fil-kċina ssajjar.

Il-missier fil-ġnien jizra',
L-iben bilqiegħda jaqra
U l-omm, fejn hi l-omm?
L-omm fil-kamra tfarfar.

Il-missier bilqiegħda jiekol,
L-iben ilsien u jtawwal
U l-omm, fejn hi l-omm?
L-omm fehenthom iddawwar.

Il-missier 'il barra jitlaq,
L-iben id-dar tiegħu,
U l-omm, fejn hi l-omm?
L-omm wehidha miegħu.

Il-missier bil-birra mimli,
L-iben 'il barra jitlaq,
U l-omm, fejn hi l-omm?
L-omm għarkupptejha titlob.

Il-missier fis-sodda jonħor,
L-iben barra jiżfen,
U l-omm, fejn hi l-omm?
L-omm imqajma tisher.

— Dr. Lou Drogenik

KALENDARJU TAS-SENA

■ Il-laqgħa ta' Marzu se tkun nhar il-Hadd, 27 ta' Marzu, għand Frank u Draga Bonett, Bulla. Din tkun forma ta' BBQ u jsir qari mill-membri.

■ Programm ad unur l-Isqof Joseph Grech: aktar tagħrif aktar 'il quddiem.

Ser issir ikla fiċ-Ċentru Malti ta' Parkville, il-Hadd, 6 ta' Marzu, f'nofsinhar,
biex jingabru fondi għall-Migrant Museum f'Malta.

Prezz \$25 jew \$30 bix-xorb ta' mal-ikel.

Ikun hemm divertiment.

Ċemplu liċ-Ċentru fuq 9387 8922.

BANK OF VALLETTA p.l.c.

Uffiċċju Rappreżentattiv:

16 Watt Street, Sunshine 3020

Telephone: 9311-3222